

LOC in gesprek met cliëntenraden

Geplaatst op 11 juli 2022

Dit artikel verscheen in de zomereditie van het [LOC-tijdschrift Zorg en Zeggenschap](#)

Om te weten waar cliëntenraden mee bezig zijn en te horen wat ze nodig hebben om tot waardevolle medezeggenschap te komen, is LOC vorig jaar uitgebreid het gesprek aangegaan met cliëntenraden uit de verschillende zorgsectoren. Het werven van leden voor de raad en het contact met de achterban scoren hoog op de prioriteitenlijstjes van raden.

In 2021 heeft LOC gesprekken gevoerd met cliëntenraden in de ouderenzorg, thuiszorg, ggz en jeugdzorg. We wilden weten: wat speelt er, waar is men mee bezig, wat lukt en wat

is moeilijker? Voor LOC is het belangrijk om te weten hoe raden functioneren en omgaan met de dagelijkse praktijk. Wat raden doen in crisissituaties en wat ze dan nodig hebben. Als belangenbehartigers willen we een goed beeld kunnen overbrengen hoe het gaat in de cliëntmedezeggenschap aan het ministerie van VWS, aan de zorgkantoren en het Zorginstituut en andere organisaties die de zorg vormgeven. Zodat zij rekening houden met wat cliënten écht nodig hebben. En ook willen we natuurlijk weten of we het juiste bieden aan informatie, cursussen en andere ondersteuning. Doet LOC wel echt wat nodig is of zijn er ook zaken die we missen?

Hoe hebben we het aangepakt?

Op congressen en andere bijeenkomsten zijn we het gesprek aangegaan met cliëntenraden. We hebben onze vaste contacten gebeld en gemaild om een gesprek te plannen. Maar we hebben ook oproepen gedaan en ons netwerk ingezet om juist in gesprek te komen met cliëntenraden en raadsleden die we niet zo vaak spreken of tegenkomen in de praktijk. Het gesprek voerden we op basis van een paar eenvoudige vragen. Hoeveel leden hebben jullie en is dat genoeg om de raad op sterkte te houden? Hoe hebben jullie overlegd in de coronaperiode? Welke thema's speelden er en hoe heb je contact met de cliënten

gehouden? Uit die verhalen komt een divers beeld naar voren, met tegelijkertijd ook herkenbare elementen voor alle raden. Dit waren de belangrijkste thema's:

Mensen werven

Een sleutelwoord dat we structureel hoorden in de gesprekken was 'mensen'. De zorg draait om, door en voor mensen. Cliënten zijn mensen. Maar ook in de medezeggenschap heb je mensen nodig. Je hebt ze nodig om het raadswerk uit te voeren, voor het gesprek met de directie, voor het contact met de gebruikers van zorg. We komen mensen te kort in de medezeggenschap. Het blijkt heel lastig voor veel raden in Nederland om nieuwe leden te werven en die te behouden. Daarbij is het heel belangrijk om samen met de zorgorganisatie te kijken naar mogelijkheden en de werving van cliëntenraadsleden niet alleen aan de raad over te laten. Het inzetten van communicatieadviseurs en andere medewerkers en vrijwilligers (met goed zicht op cliënten en naasten) geeft grotere kans op succesvolle werving, zo blijkt uit de gesprekken.

Meer over het werven van cliëntenraadsleden

LOC heeft een handreiking gemaakt waarin het werven en behouden van cliëntenraadsleden aan bod komt: [lees verder](#). Ook verzorgen we regelmatig (online) cursussen rondom dit thema. De eerstvolgende [Online cursus Werven nieuwe leden](#) vindt plaats op 25 augustus aanstaande.

Contact achterban

Uit de bijeenkomsten met cliëntenraden blijkt ook dat het lastig is mensen te vinden die het gesprek met de cliëntenraad willen aangaan. Denk aan cliënten die hun ervaringen willen delen en signalen willen doorgeven aan de raad. En naasten die het gesprek met de raad willen voeren, aanvullend op signalen van cliënten of als vertegenwoordiger van cliënten die dat zelf niet meer kunnen. Het contact met de achterban, de cliënten die je vertegenwoordigt als cliëntenraad, is gewoon niet eenvoudig.

Tijdens de coronaperiode gingen raden verschillend om met de maatregelen. Sommige raden werden minder actief, omdat zij niet op locatie konden komen en daarom meer afstand tot de praktijk voelden. Andere raden zijn juist veel dichterbij de organisatie komen te staan, met wekelijkse telefoontjes en kort afstemmen over hoe het ging in huizen en bij cliënten. Weer andere raden kwamen thuis bij elkaar of huurden een locatie. Algemene deler: het persoonlijke contact werd zeer gemist.

Waar raden veel behoefte aan hadden was informatie over de rol en kaders van het werk van de medezeggenschap in crisistijd. De handreiking 'Bezoek en sociaal contact', die LOC mede ontwikkelde, was daarbij van groot belang om de positie en mogelijkheden van raden duidelijk te maken voor iedereen.

Meer over contact met de achterban

In [de brochure InContactStaan](#) gaan we uitgebreid in op wat nodig is om goed en duurzaam contact op te bouwen met de achterban en te onderhouden. De gelijknamige bewaarkaart geeft kort en bondig handige tips en handvatten hoe je dit aanpakt. Zichtbaarheid is daarbij de sleutel om goed en structureel contact op te zetten, geven raden aan. Ook organiseren we bijeenkomsten over dit thema en bieden we op locatie cursussen en trainingen op maat aan om hiermee aan de slag te gaan. Tijdens [de Week van de Medezeggenschap](#) komt dit uiteraard aan de orde!

Gedeelde visie op medezeggenschap

In brede zin zien we dat medezeggenschap vooral effectief is en van meerwaarde voor cliënt én organisatie op het moment dat je met elkaar werkt vanuit een gedeeld gevoeld belang en waarden. Samenwerken vanuit een visie op medezeggenschap brengt de meerwaarde ervan in de praktijk. Wat de zorgorganisatie voor cliënten doet en hoe dat overeenkomt met wat cliënten nodig hebben is heel belangrijk. En dat de organisatie gezond en aantrekkelijk is om zorg af te nemen.

Meer over visie op medezeggenschap

Voordat cliëntenraden en zorgaanbieders samen afspraken maken over medezeggenschap en deze vastleggen in de medezeggenschapsregeling, is het belangrijk om bij de basis te beginnen: bij de visie op medezeggenschap. Met [de handreiking Visie op medezeggenschap](#) biedt LOC handvatten, vragen en tips voor een constructief gesprek over de visie op medezeggenschap. In een [Podcast](#) gaan LOC-adviseurs in gesprek over het *waarom* van medezeggenschap. Op maandag 3 oktober tijdens de Week van de Medezeggenschap verzorgt LOC-adviseur Theo van Ooi een sessie over Visie op medezeggenschap. Blijft op de hoogte via weekvdmedezeggenschap.nl

Waardevolle zorg maken we samen

Als LOC willen we blijvend in contact staan met cliëntenraden om zo actueel mogelijk zicht te hebben op de cliëntmedezeggenschap en deze steeds verder te versterken. En om anderen te informeren over het belang van cliëntenraden en raden te helpen met hun werk in de medezeggenschap en belangenbehartiging. Heb jij belangrijke inzichten, leerpunten waar cliëntenraden in het land hun voordeel mee kunnen doen? Of signalen om op te pakken en samen op te lossen? Laat het ons weten via vraagbaak@loc.nl. Of neem direct contact op met onze [adviseur belangenbehartiging: Mariëlle Cuijpers](#). Waardevolle zorg maken we immers samen.

Vernieuwingsbewegingen LOC

- Naast signalen vanuit cliëntenraden ontvangt LOC ook vele signalen vanuit de

vernieuwingsbewegingen die LOC initieert en ondersteunt. Kijk voor meer info op:

- [Radicale vernieuwing jeugdzorg](#)
 - [Radicale vernieuwing zorg](#)
 - [Radicale vernieuwing langdurige ggz](#)
 - [Radicale vernieuwing zorgonderwijs](#)
-

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Wet medezeggenschap \(Wmcz\)](#), [Organiseren en vernieuwen medezeggenschap](#), [Hulpmiddelen voor de cliëntenraad](#), [Dienstverlening aan cliëntenraden](#)

Trefwoorden: [belangenbehartiging](#), [tips](#), [week van de medezeggenschap](#)